

Grozīts likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" (2/50/20)

Saeimā galīgajā lasījumā pieņemti grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ("IIN"). Saskaņā ar grozījumiem plānotas dažādas izmaiņas, piemēram, augstākās likmes samazināšana no 31,4% uz 31% un pārmaksas automātiska atmaksa. Šajā rakstā – par jauno IIN piemērošanas kārtību darba devēja kompensācijām par darbinieku izdevumiem saistībā ar attālināto darbu ("tāldarbu").

Pašreizējā kārtība

Līdz šim likumvide neregulēja darba devēja kompensācijas par tāldarbu un algas nodokļu piemērošanu tām. Tomēr VID bija izdevis metodisko materiālu "Nodokļu piemērošanas aktuālie jautājumi saistībā ar ārkārtas situācijas izsludināšanu par koronavīrusa (COVID-19) izraisīto uzliesmojumu," kurš nosaka, ka uzņēmumam piederoši datori, mobilie telefoni un mēbeles ir tā pamatlīdzekļi, tādēļ visi izdevumi saistībā ar to lietošanu un uzturēšanu, ieskaitot uzņēmuma nodrošinātos elektroniskos sakaru pakalpojumus, ir saimnieciskās darbības izdevumi, ko neapliek ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

Šis regulējums attiecas arī uz gadījumiem, kad darbinieks strādā attālināti un uzņēmums iegādājas datoru, mobilo telefonu, krēslu vai citu nepieciešamo aprīkojumu tāldarba veikšanai. Šādi darba devēja izdevumi par datoriem, mēbelēm, kancelejas piederumiem, tālruņiem, elektroniskajiem pakalpojumiem un citu tāldarbam nepieciešamo aprīkojumu neveido darbiniekam algas nodokļa objektu.

Ja darbinieks savu darba pienākumu ietvaros ir zvanījis uz ārvalstīm, kas tam radījis papildu izmaksas personīgā telefona rēķinā, un darba devējs ir tās kompensējis, tad arī šāda kompensācija neveido darbiniekam ienākumu un algas nodokļa objektu, savukārt darba devējam šīs izmaksas uzskatāmas par saimnieciskās darbības izdevumiem.

Ja darbinieks tāldarba veikšanai izmanto personīgo datoru, telefonu, mēbeles, interneta pieslēgumu u.tml. un darba devējs kompensē šīs izmaksas, tās uzskatāmas par darbinieka labumu un veido algas nodokļa objektu. Ar algas nodokli apliktā kompensācijas summa ir uzskatāma par uzņēmuma saimnieciskās darbības izdevumiem.

Paredzētie grozījumi IIN likumā

Grozījumos paredzēts noteikt ar algas nodokli neapliekamās kompensāciju normas, ja darba devējs kompensē darbiniekam ar tāldarbu saistītos izdevumus.

Ar 2021. taksācijas gadu no IIN piemērošanas būs atbrīvoti ar tāldarba veikšanu saistītie darbinieka izdevumi, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilnas slodzes darbu nepārsniedz 30 euro.

Lai izmaksām, kas radušās saistībā ar tāldarbu, varētu nepiemērot IIN, jāizpilda šādi nosacījumi:

1. darba līgumā ir ietverta vienošanās par tāldarba veikšanu vai arī darba devējs ar rīkojumu norādījis, kādi izdevumi tiek kompensēti;
2. ar tāldarba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas

nodokļa grāmatiņa;

3. ar tāldarba veikšanu saistīto izdevumu apmērus nosaka proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto tāldarba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.

Likuma **“Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14. pants** nosaka, ka obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem jāietur IIN, neatskaitot neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem nodokļa maksātājam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu. Attiecīgi, ja izmaksas neapliek ar IIN, tad ar grozījumiem noteiktajām kompensācijām nepiemēro arī valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Izmaksas nekompenсē darbinieka ilgstošas (vairāk nekā 30 dienas) prombūtnes laikā, piemēram, ilgstošs bezalgas atvaļinājums vai atrašanās uz slimības lapas.

Turpmāk - par citām IIN likumā paredzētajām izmaiņām.